

Phương pháp dạy học tiếng Anh hiệu quả cho trẻ mầm non tại Cơ sở Giáo dục mầm non thực hành Hoa Sen Trường Cao đẳng Sư phạm Hòa Bình

Nguyễn Thị Huyền Trang*

*ThS.Trường CĐSP Hòa Bình

Received: 12/5/2023; Accepted: 15/5/2023; Published: 19/5/2023

Abstract: Letting preschoolers familiarize themselves with English helps children have a foreign language foundation and helps them develop brain thinking. To help children learn English most effectively, teachers need to choose learning contents that are familiar to children's lives, apply teaching methods suitable to the psychology of children's ages, and guide children to learn English properly.

Keywords: preschoolers, familiar, English, learning

1. Đặt vấn đề

Khoa học đã chỉ ra rằng, học tiếng Anh rất tốt cho não bộ của trẻ em. Tiếng Anh hiện đang là ngôn ngữ phổ biến trên toàn thế giới. Chính vì vậy, việc cho trẻ mầm non (MN) làm quen với tiếng Anh là vô cùng cần thiết; giúp trẻ có nền tảng ngoại ngữ, giúp trẻ có khả năng phát triển tư duy não bộ. Cho trẻ MN làm quen với tiếng Anh trong giai đoạn từ 3 đến 5 tuổi đặc biệt quan trọng; giúp trẻ tiếp thu một cách tự nhiên, nghe nói chuẩn và phát triển khả năng ngôn ngữ cũng như tư duy tốt hơn; trẻ tự tin hơn và mạnh dạn hơn trong giao tiếp xã hội. Cần có những PP dạy tiếng Anh cho trẻ MN hiệu quả; truyền đạt và dạy dỗ cần phải khéo léo để bé vừa học vừa chơi, tạo cảm giác thoải mái như đang trò chuyện cùng bạn bè. Qua quá trình học tiếng Anh, trẻ có thể khám phá thế giới và kết nối cũng như thu nạp thêm ngôn ngữ mới; trẻ sẽ không còn cảm thấy e ngại trước mọi người và trở nên tự tin hơn.

Thấy được lợi ích của học tiếng Anh đối với sự phát triển của trẻ MN, Cơ sở giáo dục MN thực hành Hòa Sen, trực thuộc Trường CĐSP Hòa Bình đã cho trẻ từ 2 tuổi đến 5 tuổi làm quen với tiếng Anh. Trong quá trình thực hiện cơ sở đã thu được những kết quả đáng kể. Trong bài viết này, tác giả tập trung giới thiệu một số PP dạy tiếng Anh đã được áp dụng tại nhà trường.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lợi ích của việc cho trẻ làm quen với tiếng Anh trong độ tuổi MN

Việc một đứa trẻ 2 - 5 tuổi được tiếp xúc với ngoại ngữ từ sớm sẽ giúp trẻ được tiếp thu tự nhiên,

nghe nói chuẩn, phát triển khả năng ngôn ngữ và tư duy não bộ tốt hơn. Điều này cũng được khoa học chứng minh mang lại nhiều lợi ích về KN lẫn tư duy của trẻ, giúp trẻ tập trung chú ý tốt hơn trong khi học so với trẻ chỉ biết tiếng mẹ đẻ.

Nhiều nghiên cứu chỉ ra rằng, nếu trẻ được học tiếng Anh ngay từ những năm đầu đời sẽ trở nên tự tin hơn, thông minh hơn và sử dụng tiếng Anh một cách lưu loát tự nhiên hơn so với học tiếng Anh khi ở độ tuổi đã trưởng thành. Vì đây là “giai đoạn vàng” trẻ có khả năng bắt chước và học hỏi rất nhanh, khả năng ghi nhớ chiếm đến 90% trong suốt cuộc đời; cũng như có thể thẩm thấu và phát âm một cách chuẩn xác như người bản ngữ.

Thực tế trong thời đại hội nhập ngày nay, giỏi tiếng Anh đã không còn là lợi thế cạnh tranh mà đã trở thành một yêu cầu cần bản. Khi còn nhỏ, trẻ được học tiếng Anh trong môi trường song ngữ thì trẻ hoàn toàn có khả năng sử dụng tốt cả hai ngôn ngữ, sẽ là nền tảng lợi thế cho tương lai.

Khi được học tiếng Anh từ nhỏ, khả năng phát âm tiếng Anh của bé sẽ rất chính xác. Nếu được dạy một cách đúng đắn và phù hợp thì trẻ có thể phát âm tốt giống như người bản xứ. Ngoài ra khả năng sử dụng tiếng Anh, trẻ sẽ linh hoạt hơn, mềm mại hơn so với việc học tiếng Anh bằng ý thức.

Những trẻ có cơ hội học ngôn ngữ khác tiếng mẹ đẻ ngay từ nhỏ sẽ sử dụng chiến lược học ngôn ngữ bẩm sinh này để học các ngôn ngữ khác. Các bé sẽ học ngôn ngữ thứ ba, thứ tư... một cách dễ dàng hơn. Khi trẻ tiếp thu ngôn ngữ một cách tự nhiên thay vì một cách có ý thức thì những trẻ này sẽ có khả năng cảm thụ ngôn ngữ và văn hóa tốt hơn rất nhiều.

2.2. Một số nguyên tắc dạy tiếng Anh cho trẻ mầm non

- Chơi hơn dạy: Đừng dạy tiếng Anh cho trẻ cố định theo một giáo trình nào cả mà hãy tạo ra một sân chơi tiếng Anh đa dạng nhiều màu sắc cho trẻ dễ tiếp thu hơn.

- Hoạt động, hình ảnh nhiều hơn lý thuyết: Các hình ảnh minh họa sinh động, các trò chơi, học hát, diễn kịch... là những hoạt động giúp trẻ tiếp nhận tiếng Anh một cách tốt nhất. Không chỉ vậy nhờ vào những hoạt động này sẽ giúp cho trẻ trở nên tự tin hơn; và xây dựng cá tính riêng cho mình.

- Nói nhiều hơn nghe viết: Thực tế cho thấy KN nói thường dễ học và dễ bắt chước hơn là KN viết. Khi trẻ học nói tốt, sẽ xây dựng tâm lý tự tin hơn khi nói tiếng Anh. Nói tốt, phát âm chuẩn thì sẽ dẫn đến nghe tốt, từ đó giúp cho việc viết tiếng Anh cũng dễ dàng hơn. Do vậy ngay từ đầu hãy giúp trẻ phát âm tiếng Anh một cách chuẩn xác nhất.

- Phân biệt rạch ròi hai ngôn ngữ (Anh – Việt): Mặc dù đây là giai đoạn mà trẻ nhận thức ngôn ngữ mới rất nhanh và tốt. Tuy nhiên nếu như cách dạy song ngữ của bạn không tốt sẽ dễ khiến trẻ bị loạn ngữ, nói lẫn lộn. Vì vậy hãy giúp trẻ phân biệt rõ ràng đâu là tiếng Anh, đâu là tiếng Việt. Không được lạm dụng ngôn ngữ để nói câu một nửa tiếng Anh, một nửa tiếng Việt.

- Hãy khuyến khích, động viên trẻ: Trẻ con rất thích được động viên và khen thưởng. Vì vậy GV hãy động viên con trẻ bằng những lời nói khích lệ; hay thưởng cho chúng những món quà nhỏ như kẹo, quả, đồ chơi, ... Hoặc cho trẻ những điểm số cao. Những điều này sẽ khích lệ tinh thần của trẻ để trẻ cố gắng học tốt và có tinh thần ham học hỏi hơn.

- Hãy kiên trì dạy ngoại ngữ cho bé: Học song ngữ là công việc không hề đơn giản chút nào, cần sự kiên trì của GV. Đừng sốt ruột đòi hỏi có kết quả ngay vì học ngôn ngữ là công việc lâu dài.

2.3. Lựa chọn chủ đề bài học tiếng Anh cho trẻ mầm non

- My Class - Lớp học của tôi: *Chủ đề My Class giúp bé sẽ xác định tên gọi tiếng Anh của các đồ dùng học tập.* Cụ thể, với cách xây dựng bài học ngắn nhưng sinh động, dễ nhớ, app học tiếng Anh cho bé sẽ giúp trẻ tiếp cận và gọi tên những đồ vật thông dụng như bút, vở, bàn, ghế, bảng... Thông qua video, hình ảnh, có nhân vật hoặc AI đọc tự động chỉ vào từng đồ vật cụ thể giúp trẻ dễ dàng nhận dạng và hiểu mình đang nói về cái gì.

- My Body: Những bộ phận trên cơ thể bé sẽ là

“vật bất ly thân” mà bé không thể quên nên GV có thể tận dụng để nhắc con học từ vựng mọi lúc mọi nơi. Đặc biệt là học các bài hát có từ ngữ liên quan đến cơ thể người mà các bé vô cùng thích thú và cũng rất dễ học thuộc. Có thể *sử dụng phần mềm ICANKid giúp bé biết cách gọi tên các bộ phận trên cơ thể bằng tiếng Anh*

- My Family: Dạy tiếng Anh cho trẻ em theo chủ đề gia đình là cách nhanh nhất tác động đến trí nhớ cũng như sự yêu thích học học hỏi của bé. Đây là cơ hội để trẻ làm quen với bước tự giới thiệu bản thân mình, đồng thời học cách mô tả về gia đình của mình và biết hỏi tên của người khác.

- My Toys: Đồ chơi là một trong những vật dụng mà trẻ yêu thích nhất. Các từ vựng tiếng Anh về đồ chơi giúp trẻ vừa học, vừa chơi mà vẫn nâng cao được vốn từ vựng của mình. Những món đồ chơi, của trẻ như quả bóng viên bi, búp bê... GV hãy để chúng cùng tham gia vào bài học tiếng Anh với trẻ.

- My Lunch: Ở độ tuổi MN và tiền tiểu học, trẻ đã tự biết mình muốn ăn gì và sẽ được ăn gì trong khẩu phần ăn sắp tới. Vì thế, trong mỗi bữa ăn giáo viên có thể chỉ và giới thiệu cho bé từng món ăn sẽ dùng có tên gọi tiếng Anh là gì. Trong khi trẻ có thể học về các từ vựng thú vị liên quan đến thức ăn, giáo viên còn có thể tạo nên các hoạt động vui nhộn cho trẻ, như sáng tạo một công thức món ăn mới hay chuẩn bị một số món ăn dễ.

- My Clothes: Chủ đề về những món đồ như: Quần áo, giày dép bé, mũ, nón bé dùng mỗi ngày sẽ vô cùng ấn tượng với trẻ từ 2 - 6 tuổi. Bởi đây là những thứ đồ trẻ có thể lựa chọn theo sở thích mỗi ngày

- Animals: Đây được đánh giá là nội dung học ý nghĩa, thiết thực cho độ tuổi mầm non và tiền tiểu học, giúp trẻ tiếp thu nhanh hơn và tăng khả năng ghi nhớ một cách tốt nhất.

2.4. Một số phương pháp dạy tiếng Anh cho trẻ mầm non

- Dạy tiếng Anh qua hình ảnh: Hình ảnh kích thích trí tưởng tượng của trẻ con nhiều nhất. Những hình ảnh bắt mắt sẽ là công cụ giúp trẻ học tốt hơn là các bài tập khô khan chỉ toàn là chữ. Dạy tiếng Anh qua hình ảnh sẽ giúp bé dễ tiếp thu và ghi nhớ lâu hơn. Ngoài việc cho trẻ học tiếng Anh qua những bức tranh, hình ảnh thì flashcard hiện đang là được rất nhiều GV lựa chọn. Trong mỗi tấm flashcard sẽ có đầy đủ thông tin về cho bé bao gồm hình ảnh, từ vựng, phiên âm, nghĩa tiếng Việt.

- Dạy tiếng Anh qua bài hát: Học tiếng Anh qua

bài hát là một trong những PP dạy tiếng Anh cho trẻ MN mang lại hiệu quả cao nhất. Vì các bài hát tiếng Anh cho trẻ em có nhịp điệu, ngôn từ đơn giản, dễ thuộc, video minh họa vui nhộn sẽ giúp các bé học vừa học tiếng Anh một cách tự nhiên vừa có cảm giác thoải mái, vui vẻ. Hiện nay có rất nhiều bài hát tiếng Anh cho trẻ em với ca từ hay, rất được các bé yêu thích.

- *Dạy tiếng Anh qua trò chơi*: Ở lứa tuổi MN, bất kỳ trẻ nào cũng thích tham gia các trò chơi. GV có thể cho trẻ chơi trò chơi kết hợp với những kiến thức về tiếng Anh. PP dạy tiếng Anh cho trẻ MN thông qua các trò chơi được đánh giá giúp trẻ hào hứng hơn trong việc học tập.

- *Dạy qua sách tiếng Anh*: Dù có áp dụng bất cứ PP tiên bộ nào thì việc học truyền thống qua sách vẫn phải được ưu tiên hàng đầu. Để trẻ không bị nhàm chán, GV có thể lựa chọn những cuốn sách tiếng Anh có nội dung đơn giản, nhiều hình ảnh. Đặc biệt là những cuốn sách có các câu chuyện thú vị liên quan đến những chủ đề gần gũi với bé như gia đình, học tập, thiên nhiên... sẽ giúp bé tiếp cận dễ dàng hơn.

Đối với trẻ giai đoạn MN, trẻ rất nhạy cảm với ngôn từ, âm điệu, hình tượng của các bài hát, bài thơ; những câu chuyện cổ tích, ngụ ngôn rất hấp dẫn đối với trẻ. Chính vì vậy cho trẻ tiếp xúc với những bộ sách được biên soạn song ngữ và đặc biệt là hoạt động dạy trẻ kể chuyện song ngữ sẽ là con đường phát triển ngôn ngữ cho trẻ tốt nhất.

Sẽ rất hiệu quả nếu GV cầm một cuốn sách có tranh ảnh bắt mắt, nội dung thú vị hay những nhân vật quen thuộc đáng yêu để đọc cho trẻ nghe một từ mới hay những câu đơn giản dưới dạng song ngữ Việt - Anh. Cho dù không biết chữ nhưng trẻ có thể ghi nhớ từng từ thông qua các hình ảnh minh họa trong cuốn truyện ấy.

- *Dạy tiếng Anh thông qua phim hoạt hình*: Khi còn ở độ tuổi MN hầu hết các trẻ đều mê mẩn phim hoạt hình. Phim hoạt hình cho trẻ em thường có cốt truyện, lời thoại đơn giản. Vì vậy, hãy tạo cơ hội cho trẻ xem những phim hoạt hình tiếng Anh. Khi trẻ xem phim, GV nên ngồi cùng để có thể nhanh chóng giải đáp những từ, câu tiếng Anh hoặc phân đoạn phim mà trẻ chưa hiểu. Bên cạnh đó, việc xem phim cùng trẻ cũng làm tăng tương tác, giúp trẻ tiếp thu tiếng Anh tốt hơn.

2.5. Một số chú ý khi dạy tiếng Anh cho bé MN

Ngoài việc áp dụng đúng các PP dạy tiếng Anh cho trẻ MN thì còn rất nhiều yếu tố ảnh hưởng đến

việc học tiếng Anh của trẻ. Có một số lưu ý mà GV cần phải biết để quá trình áp dụng cách dạy tiếng Anh cho trẻ hiệu quả hơn. Sau đây là những điều mà GV nên biết để giúp trẻ học tiếng Anh:

- Việc ép học trẻ học tiếng Anh là điều cần tránh. Kinh nghiệm dạy tiếng Anh cho trẻ là nên tạo động lực để trẻ chủ động học tập chứ không phải bằng cách gây áp lực, thúc ép.

- Trong quá trình học, GV cần phải đánh giá được khả năng tiếp thu của trẻ để tùy chỉnh PP và tần suất dạy tiếng Anh phù hợp nhất đối với trẻ.

- Các cách học tiếng Anh cho trẻ MN chủ yếu xoay quanh phần phát âm, rèn luyện KN nghe và nói. Khi dạy tiếng Anh cho trẻ thì nguồn tiếng Anh phải đảm bảo đúng chuẩn (băng đĩa, người bản xứ dạy...). Cần lựa chọn những bài hát đơn giản, vui nhộn nhịp điệu tươi vui để bé có thể vừa vận động và vừa học hát một cách tự nhiên nhất.

- Nên kết hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường cùng tương tác với trẻ. Chính quá trình này sẽ đem lại hiệu quả rất cao trong quá trình trẻ làm quen với tiếng Anh và ghi nhớ hơn các KN cần thiết.

3. Kết luận

Khoa học đã chứng minh rằng, trẻ em ở giai đoạn từ 2 đến 3 tuổi là giai đoạn tốt nhất để bé bắt đầu học ngoại ngữ. Đây là giai đoạn mà trẻ có thể hiểu và phát âm ngoại ngữ một cách chuẩn xác nhất. Bởi vậy việc dạy tiếng Anh cho trẻ trong trường MN là một xu thế. Việc cho trẻ MN trẻ làm quen tiếng Anh giúp trẻ có nền tảng ngoại ngữ, vừa giúp trẻ có khả năng phát triển tư duy não bộ. Để giúp trẻ học tiếng Anh hiệu quả nhất GV cần lựa chọn những nội dung học thân thuộc với đời sống của trẻ, áp dụng những PP dạy học phù hợp với tâm lý lứa tuổi của trẻ, hướng dẫn cho trẻ học tiếng Anh một cách đúng đắn.

Tài liệu tham khảo

1. Celcia, Brinton, M. & Goodwin, J.M (2010), *Teaching pronunciation: A reference for teachers of English to Speaker of other language*, CUP.

2. (Tergujeff, 2012). *English pronunciation teaching: for case study from Finland*, *Juornal of Language teaching anf Research*, 3 (599-607).

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2012), *Hướng dẫn tổ chức các hoạt động giáo dục phát triển vận động cho trẻ trong trường mầm non (tài liệu dành cho cán bộ quản lý và giáo viên mầm non)*; NXBGDVN. Hà Nội

4. Lê Thu Hương, Trần Ngọc Trâm, Lê Thị Ánh Tuyết (2018), *Hướng dẫn tổ chức thực hiện CT GDMN (các độ tuổi)*, NXBGDVN. Hà Nội